

Arbets- och företagsnämnden

Slutrapport genomförandeplan ensamkommande barn och unga

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Arbets- och företagsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 november 2016 att anta en strategi för etablering av ensamkommande barn och unga. Strategin omfattade en genomförandeplan för hur verksamheten för ensamkommande barn och unga skulle kunna rymmas inom den budgetram som de sänkta statliga bidragen medger samt konsekvenserna av detta. Efter ett intensivt arbete under 2017 för att anpassa verksamheten till de nya ekonomiska förutsättningarna konstaterades att verksamheten behövde fortsätta att utveckla sitt arbete med målstyrning och uppföljning för att nå samtliga fastställda mål i strategin.

Den 13 februari 2018 antog arbets- och företagsnämnden därför en reviderad genomförandeplan för etablering av ensamkommande barn och unga. I samband med nämndens beslut konstaterades att verksamheten ensamkommande barn och unga utan åtgärder skulle gå mot ett kraftigt underskott under 2018, samt att detta underskott med föreslagna åtgärder kunde begränsas. Bedömning gjordes vidare att verksamheten med ett fortsatt fokus på en effektiv process och aktivt arbete med ungdomarnas framtidsplaner skulle uppnå en ekonomi i balans under 2019. Ett antal indikatorer fastställdes för att mäta det fortsatta arbetet och har därefter följts upp månadsvis och redovisas vid varje nämndsammanträde under 2018. Uppföljningen av genomförandeplanen visar att huvudmålen i strategin – fokus etablering, individanpassad boendekedja och hållbar ekonomi – samt de ytterligare åtgärder som beslutats för att uppnå ekonomi i balans i huvudsak har uppnåtts.

Månadsuppföljningen av ett antal utvalda indikatorer för verksamheten ensamkommande barn och unga kommer att fortgå till dess annat beslutas, och en fördjupad analys av utfallet redovisas i ordinarie tertialsbokslut.

Ärendet

Ärendets tidigare beredning

Den 1 juli 2017 införde staten schabloniserade ersättningsnivåer i stället för att som tidigare ge kommunerna full kostnadstäckning för mottagandet av ensamkommande barn och unga. Ändringen gjordes bland annat för att motverka för hög prissättning från boendeleverantörer. Kort omställningstid medförde att landets kommuner snabbt var tvungna att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna för boende för ensamkommande barn och unga. I regeringens promemoria som föregick ändringen framgår att den nya ersättningsnivån för barn och unga upp till 18 år beräknades utifrån att en stor andel 16–17-åringar skulle ha minskat vård- och omsorgsbehov och kunna flyttas till så kallade stödboenden.

Med anledning av de sänkta statliga ersättningsnivåerna samt den nya lagstiftningen gällande placering i stödboende beslutade arbets- och företagsnämnden, vid sammanträde den 23 november 2016 (AFN 2016/102), att anta en strategi för etablering av ensamkommande barn och unga. Det övergripande syftet med strategin var att säkerställa en verksamhet som tillgodoser varje barns rätt till utveckling, stöd, trygghet, skydd och rätt till inflytande genom kostnadseffektiva insatser.

Den beslutade strategin var indelad i de tre huvudmål som samverkar för att uppnå det övergripande målet, etablerade nackabor:

1. Fokus etablering – ett förändrat förhållningssätt från vårdplan till framtidsplan.
2. Individanpassad boendekedja – ett utbud av boendelösningar.
3. Hållbar ekonomi – kostnadseffektiva boendelösningar och en balanserad myndighetsorganisation.

Implementeringen av strategin genomfördes i olika etapper under 2017. Resultatet i relation till de fastslagna delmålen följdes upp i arbets- och företagsnämnden. Under 2018 kom det fortsatta arbetet med att uppnå målen samt de föreslagna ytterligare åtgärder som nämnden beslutade om vid sitt sammanträde den 13 februari 2018 att följas upp månadsvis och strategin att benämnas genomförandeplan (AFN 2016/102). Antalet ensamkommande barn och unga som kommunen ansvarar för vid varje månadsskifte, samt en redogörelse för boendeformer och asylstatus, har rapporterats till nämnden i en månatlig statusrapport.

I denna skrivelse slutredovisas resultatet av den beslutade genomförandeplanen inklusive måluppfyllelse. Månadsuppföljningen av ett antal utvalda indikatorer för verksamheten ensamkommande barn och unga kommer att fortgå till dess annat beslutas, och en fördjupad analys av utfallet redovisas i ordinarie tertialsbokslut.

I bilaga 1 finns en uppföljning av placeringar och mottagande av ensamkommande barn och unga för december 2018. I bilaga 2 finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området ensamkommande barn och unga.

Slutredovisning av åtgärder för en ekonomi i balans

Mål Fokus etablering

Samtliga ensamkommande barn ska senast 31 december 2017 ha påbörjat sitt individuella genomförande enligt framtidsplan.

Måluppfyllelse ●

Framtidsplanen är ett verktyg för att stärka fokus på etablering och ska stötta ungdomarna på sin väg mot ett självständigt liv. Verksamheten arbetar med att initiera framtidsplaner för alla barn och unga. I nuläget har det upprättats en framtidsplan i alla ärenden där det bedömts lämpligt. Yngre barn och mer vårdkrävande barn har alla en vårdplan.

Mål Individanpassad boendekedja

Målet innebär att det inom verksamhetsområdet ska finnas en upphandlad kapacitet av boendelösningar som matchar barnens och ungdomarnas behov samt att varje ensamkommande barn ska vara placerat på ett individanpassat boende, alternativt ha en tydlig tidsatt och mätbar individuell planering för kommande steg enligt beslutad boendekedja.

Måluppfyllelse ●

Kommunen har upparbetat en tydlig boendekedja bestående av familjehem, hem för vård eller boende (HVB), stödboende och träningslägenheter som matchar barnens och ungdomarnas behov över tid. Ramavtal finns för samtliga boendeformer. Allt fler ungdomar har placerats i mer kostnadseffektiva boendeformer och med ett tydligt fokus på etablering.

Mål Hållbar ekonomi

- Den genomsnittliga kostnaden för boende ska maximalt uppgå till 1 004 kronor per dygn och barn eller ungdom.
- Den genomsnittliga kostnaden för myndighetsutövning maximalt uppgå till 127 kronor per dygn och barn eller ungdom.

Måluppfyllelse ●

- Den genomsnittliga kostnaden för boende har under 2018 sjunkit från 1405 kronor till motsvarande cirka 1067 kronor under december, vilket är en minskning med 338 kronor sedan årets början. Den genomsnittliga kostnaden för boende beräknas balansera de statliga ersättningarna efter februari 2019, då det sista avtalet med kostnad för obelagda platser avslutas.
- Den genomsnittliga kostnaden för myndighetsutövning har under året sjunkit med 30 kronor och var under december 128 kronor.

Slutredovisning av ytterligare åtgärder för att uppnå ekonomi i balans

Snabbare boenderesa med bibehållen rättssäkerhet ●

Flytt till billigare boendeformer så snabbt som respektive ungdoms vård- och omsorgsbehov medger ger en lägre totalkostnad. Varje ungdom som bor i den mest kostnadseffektiva boendeformen, innebär en årlig kostnadsbesparing på cirka 0,5 miljoner kronor.

Åtgärden anses genomförd. Med beaktande av varje enskild individs särskilda behov genomförs flytt så fort som möjligt med avseende på befintlig kapacitet av lämplig boendeform.

Bättre utnyttjande av avtalade platser ●

Minskat antal obelagda platser säkerställer en effektiv boendekedja och en hållbar ekonomi.

Åtgärden anses genomförd givet rådande avtalssituation. Verksamheten har under 2018 arbetat systematiskt för att minska kostnaden för obelagda platser med beaktande av respektive barn/ungdoms särskilda behov. Från februari 2019 är samtliga avtal med kostnad för obelagda platser avslutade.

Avtal ●

Slutförande av upphandlingar av kompletterande stödboenden och träningslägenheter samt jour- och familjehem.

Åtgärden anses genomförd givet rådande avtalssituation. Kostnaden för obelagda platser har under 2018 varit 6,5 miljoner kronor. Från februari 2019 är samtliga avtal med kostnad för obelagda platser avslutade.

Överföring av anvisade ensamkommande barn till annan kommun ●

Utredning av de ekonomiska konsekvenserna av en eventuell överföring till en kommun i Mellansverige av nya anvisningar av barn utan anhöriganknytning och efterföljande beslut om eventuellt verkställande.

Genomförd utredning visade att effekten av denna åtgärd riskerade att bli negativ då kostnaden för obelagda platser vid ett verkställande riskerade att öka. Då kommunen som anmält intresse avvecklade sin mottagning av ensamkommande från andra kommuner avbröts både utredning och fortsatt planering.

Användning av tillfälliga kommunbidraget ●

För 2018 utbetalades 1 284 277 kronor till Nacka kommun i tillfälligt kommunbidrag för mottagande av ensamkommande barn och unga.

Det tillfälliga kommunbidraget användes för att kompensera kostnader som uppstod för kommunen med anledning av det ”glapp” som vanligtvis uppstår mellan beslutsdatum och datum för delgivande av beslut från Migrationsverket till ungdom. Detta då de statliga ersättningarna till kommunen avslutas från beslutsystem.

Överklaga Migrationsverkets beslut ●

En utredning om Nacka liksom Huddinge kommun skulle överklaga Migrationsverkets beslut att inte betala schablonersättning för kostnader som uppstått efter 18-årsdagen eller åldersuppskrivningsdagen i relation till försenad handläggning har genomförts. Huddinge kommun fick avslag på sitt överklagande.

Överklagan har i Nacka gjorts i de fall det har bedömts som lämpligt. En fortsatt dialog har under året funnits med övriga kommuner i Södertörn och Storstockholm för att möta denna utmaning.

Myndighetsutövning ●

På grund av ett mindre mottagande av anvisade ensamkommande barn och unga förväntades verksamheten övergå från en omvärldsstyrd verksamhet med lösningsfokus till en mer processinriktad och utvecklingsfokuserad fas. Verksamheten borde inte vara i behov av inhyrda konsulter, och en organisationsöversyn skulle genomföras i syfte att ytterligare höja effektiviteten.

Åtgärden anses genomförd. Verksamheten har under året inte haft något behov av inhyrda konsulter och antalet handläggare har anpassats i förhållande till det minskade antalet barn och unga.

Bättre prognoser ●

För att kunna optimera utnyttjandet av avtalade platser behövdes skarpere prognoser om möjliga boenderesor och förväntade behov.

Åtgärden anses genomförd. Verksamheten har under året både implementerat ett nytt systemstöd och ökat sitt fokus på skarpere prognoser kring respektive barns/ungdoms möjliga boenderesa och förväntade behov.

Fortsatt redovisning till nämnd

I denna skrivelse slutredovisas resultatet av den beslutade genomförandeplanen inklusive måluppfyllelse. Uppföljningen av genomförandeplanen visar att huvudmålen i strategin och genomförandeplanen med fokus på etablering, individanpassad boendekedja och hållbar ekonomi, samt de ytterligare åtgärder som beslutats om för att uppnå ekonomi i balans, i huvudsak har uppnåtts. Verksamheten fortsätter trots detta att ständigt utveckla sitt arbete med målstyrning och uppföljning för att fortsatt ha fokus på huvudmålen. Verksamheten ensamkommande barn och unga kommer fortsättningsvis löpande redovisa följande indikatorer i nämndens månadsrapporter inklusive en fördjupad analys i tertialboksluten enligt nedan.

- Antal anvisade ensamkommande barn och unga
- Status: uppehållstillstånd tillfälligt/permanent, asylsökande, avslag med verkställighetshinder
- Uppföljning och eventuell revidering av prognostiserad boendekedja
- Ekonomiskt utfall i relation till budget och tillhörande analys.

Bilaga

1. Uppföljning av placeringar och mottagande av ensamkommande barn och unga för december 2018.
2. Förklaringar till vanliga begrepp och boendeformer för ensamkommande.

Pia Stark
Enhetschef
Etableringsenheten